

Das Latweefchu draugs.

1842. 12 Bembr.

7ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Wahzsemmes. Diwi juhdes ais Leitmeriz=pilssehtas Elbes=uppes-mallâ irr zeems, wahrâ Libo-kowan. Tur ne fenn wezs ammatneeks rihta agrumâ eekahpe faufas akkas eekschâ, tur dibbenâ ko pastrahdaht. Bet tik ka nokahpis, akka pa wissam eegahsahs un wihru gluschi kâ paglabbaja. Agrafi ne weens zilweks dabbuja nojehgt, kas notizzis, ne kad jau wehli pehz pussdeenâs bija, tik tad gahje pee teefas to meldeht. Ischerr deenas un trihs naktis zaur laudis strahdaja, kamehr beidsiht wihru akkas dibbenâ wehl usgahje dsihwu; jo winnam par laimi papreeksch akkas muhra appakschaja pufse bija eegahsufees un winnam krittuse itt kâ par juntu pahri, un luhk, tur appakschâ winsch nu, rohkas un kahjas familzis, labbâ meerâ tuppeja. Kad beidsiht nahje pee gaismas, tad winsch tihri bija bes spehka, un pirmajs waheds, ko teize, bija: man gibbahs dsert.

Weens gudrs funks Wahzsemme, kas Weifs wahrâ, un kam tanni zeemâ Zukmantel leels papihru=fabrikis peederr, taggad irr isdohmajis, sakaltuschas preefchu fkuijas tik mihtstas sataisih, ka ar tahm itt kâ ar sirgu un putnu spalwahm, wissadus spilwenus warr peebahst.

Is Entlenderu semmes. Tuwu pee tahs pilssehtas Limerpuhl irr leels zeems wahrâ Swerton; turtaggad Entlenderi sew ustaisa basnizu, kas wisszaur no tihrahm dsel sehm buhs. Arri pats tohrnis no leetas dselses jau driht buhs gattaws.

Tukscha walloda, tukscha runna, tukscha leeta, wiss tukschs.

Stahst.

(Trefcha dakka.)

Es atkal usnehmu wahrdu no jauna un teizu: nu pat tu peeminneji tukshas weetas, kas tuwu pee pilssehtehm atrohdotees, sakli: par ko wisswairak pilssehtas aprinki semneeki nabbagi un par zitteem ne=apdohmigi?

Sweschais teize: tur ar ihkseem wahrdeem warr atbildeht: muhsu tautas zilweki ne proht wis wehl ihsti prahtoht un rehkinahst.

Krohdsireeks draugs atkal krattija galwu un teize: tukscha runna! Woi rad zilweks us to ween raddihts, ka lai weenahdi mahzahs un atkal mahzahs; fur pehz eesim ar to leelu gudribu?

Mans skohlemeistera lepns prahts par to pa wissam kaunigs palikke un jau fahku plaschi isteikte gudribas gohdibu; bet fweeschais, wahrdu no mannas muttes issadsis, teize: zil es semmes un zilwekus dabuju redseht, jo wairak laimes, tizzibas un darba fwehtibas esmu atraddis, jo wairak no masahm deenahm bija mahjijufchees.

Bet usnemfim atkal no jauna wezzu runnu. Pilssehta semneekam dauds labba un dauds skahdes warr darriht. Pilssehtas nahburgi ar sirgeem eet ohrés un par diwi trihs deenahm wairak naudas warr nopelnihé, ne kà ar semmes kohpschanu par wesselu neddelu. Labbi gan. Par to nopelnitu naudu nopirk wehl ohtru sirgu. Nu mekle weenadi ohres, nu wesselas deenas aiseet mellejohé, nu wasajahs un kaweajahs pa frohgeem, no pirna galla jauns wihrs ar weenu schnapfiti peeteek, ohtr reis fahriba jau leelaka un dsehrais gattaws; semmes kohpschana paleek Deewa sinnà. Zahdà wihsé daschs labs gohda wihrs afkà irr gahjis ar wissu sawu mahju un mahjas buhschanu. Ahbetu dahrsu schis tas wehl buhtu ustaisijis, bet kas tur ihstu padohmu dohd? Semneeks fakka: schodeen es esmu sché kur, rihtà manna mahjas weetina irr muischneeka sinnà un tur eerikte jaunu lohpu=muischu. Bet meklefim zittu padohmu! Puhru=weeta tu issehji puhru un seeku rudsu, un labs gads tas, kad tu wairak augtus dabbu, ne kà 6 woi 7 puhrus pahri par sehflu. Zawa pelna tad buhs 8 lihds 9 rubl. fudr. naudà. Bet isstahdi kartuppetes tihrumà, 20 puhrus us puhru=weetu, ruddeni tu dabbusi fimts puhrus augtu pahri par sehflu. Ja arr' wairak ne dabbusi, tok par 25 kap. fudr. pilssehtà warresi pahrdohé puhru kartuppetu un tew buhs par taweem fweedreem 25 rubl. fudraba. Bet fo tu dohma, kad us weenu puhru=weetu isstahditu kahpostus, ja tew tahdas semmes irr? Us weenu puhru=weetu warri isstahdiht lihds desmits tuhkskohschus stahdus; lai gan darbs ar apfischanu, ar laistifschanu, raweschanu un tahrpu mekleschanu, tas darbs irr weegls, behrnu un wezzu seewu darbs. Nahk ruddens un tu pahrdohdi zaur zaurim fimts galwinas par 50 kap. fudr., tad puhru=weeta semmes tew 50 rubl. fudr. n. buhs eenessuffi. Kad tew wehl derrigas semmes, audsini kahlus, burkanus, peterfilles — gan ruddeni pilssehtà dabbusi pahrdohé. Ja=gudro ween un kad weens padohms ne derr, laikam ohtrs buhs labs.

Sanehme wehl beidsoht sawas mahjibas un teize: "waddait behrnus skohlà, lai lihds ar Deewa wahrdeem arr' wehl zittas gudribas eemahzajs, dsihwojohé jau waijadsehs, wisswairak rehkinaschana. Bet Deews lai pasarga, bes tizzibas mehs skohlà gauschi knappi mahzamees; tizziba lai nu paleek sahls un maises weetà un zitta sinnaschana aisdarra weetà, kas tad bes aisdarra warr zaurtiké? — Eet semneeks ar grihstiti seena us pilssehtu, tur winnam zehleena laiks aiseet, kamehr naudu dabbu farehkinahé!" —

Schi runna mannam prahtam gauschi patikke; kuresch skohlemeisters ne dsird ar preeku sawu ammatu teizam! — Draugs frohdsineeks lohziija galwu un fazziija: nu, ja tà irr, lai tad jums paleek talsniba! —

Es atkal tuhliht pee tizzibas wahrdina peekehrohs un prassiju: zekka=wihrs mihtlais, tu dauds effi redsejis zilweku buhschanu un dsihwes fahrtu, fakki jel,

fahda tizziba par wiffahm zittahm labbaka? — Wihrs farahwe peeri un ffattijahs man azzis, fazzidams: meh's gan taisni fakkam, ka muhsu pascha tizziba par wiffahm ta labbaka!

Krohdfineeks atkal frattija galwu un jauzahs starpâ: Wifs tuffschs! — woi weena tizziba tif pat labba naw kâ ohtra?

Par scho wahrdu fweſcha azzis fahke kâ sibbinus meſt un itt kâ buhtu gribbejis melli ar azzim ſemmê eedurt, wiſch teize ar ffannu balſi: "Zu nelectis! Ras tehwan woi mahtei azzis ſplaud jeb ſawu mahzitaju un kohpeju Fehſi; ko tu no tahda zilwefa dohma? Woi ta naw tizzibina ſwehta, ſas tawu ſirdi no behrnu ſahjahm irr ſwehtijufi, ſas tawas ſahjas us taisnu zekku irr greeſufi, ſas tew behdâs bijufi par atweeglinataju un nelaimes ſtundinâ par padohma deweju? un to tu drihſti nobrahleht?" "Dee winnu augkeem jums buhs tohs paſiht," "un labs kohks ne warr niſnus auglus neſt un niſns kohks ne warr labbus ouglus neſt" — tâ mahza pats Peſitais un kad tu tizzibu tizzibai likfi lihdsâs, tad redſefi, par ko zilwefi paleef zaur tizzibinu. Ar drohſchu ſirdi meh's warram praſſiht: woi muhsu tautâ arr' irr ſlepkawi un ſirguſagli? Ja kahdam muhsu ſtarpâ fakls nogreests jeb ſirgs noſagts, woi tas launa=darritais irr muhsu pulkâ? — Zeeni ſawu tizzibinu un turrees pee tahs, ta tew ne aisleeds Deewa wahrdinus tawâ pascha wallodâ laſſiht un ta tew walku laiſch pee katras rindas praſſiht: ſas tas irr?

Ar to iſſkaidroſchanu es biju pilnâ meerâ, un pehz Mahrſcha prahta ta arr' gan warreja buht, js wiſch palohzija galwu un teize: "laikam tâ buhs!"

Zif lihds ka scho runnu beidsam, labs pulziſch zilwefu, ſas no Dihgas nahze atpakkat, eenahze iſtabâ. Bija tur iſſtaigajufchees ſewim labbakas ſemmes un labbakas tizzibas iſluhgtees. No tahs leetas tad nu dauds wairs ne waijadsjeja runnah. Muggura jau bija makſajufi, ko ſahjas bija pelnijufchas! —

Scho ſtabſtu ſchê kur atſtabjam us puffi. Wehl daſchu zittu leetu dohmajam jums ſtabſiht, ko us preeſchu atkal no jauna warr usnemt. Kad no ſawa nahburga Stintes Indrika un Jaunſemmes Petera dabbuschu dſirdeht, kâ winneem ſchis ſtabſtis patizzis, ſas ſinn, woi tad ne pahretaiſim wehl, kur truhſti!

— 161 —

N a h w e.

1. Wai, nahwe! tawas pehdas

Zif wiſſur barra behdas! —

Jo fur tu ſawus ſpahrnus ſeds,
Zur tikſai affaras ween reds.

2. Zee, nahwe, par tew rauda,
Kas labbas deenas bauda;

Ja kad tu nahz', tad wiſs irr nohſt. —
Un ſchee itt kâ no meeg' atmohſt.

3. Ko palihds gohds un preeki? —

Zee arri ſuhd, kâ neeki!

Kad nahwe ſchodeen nahk jeb riht',
Tad gohds un preeki pihschids kriht.

4. Ko palihds ſtipra rohta,

Kas wiſſus laudis lohka?

Gan weenreis arr' teem deena nahks,
Kad nahwe winnus nomahkt fahks.

5. Kam ſchodeen zekku greeſi,

Drihs pahr ta kappu eefi!

Drihs winnam arr' buhs nahzis laiks,
Kad winna warra ſuhd kâ twaiks.

6. Ko palihds ſahrtums, jaunums

Un tawu waigu jaufums?

Jo kad tew nahwe wirſâ nahk,

Tad waigs un luhpas bahleht fahk.

7. No palihds pasaul's gudrib'
 Un winnas augsta mahjib'?
 Preefch nahwes prabhtneeki arr' suhd,
 Ur fawu gudrib' fappâ truhd.
8. Daschs preezajahs par bruhthi,
 Bet drihs tam ja-raud geuhthi;
 Kad nahwe winnu fappâ gahsch,
 Tad bruhthigans duhres azzis bahsch.
9. Tehws zerr' us fawu dehlu,
 To mihle agr' un wehlu;
 Bet drihs gan tehwan aff'ras birst,
 Kad weenigs dehls jau agri mirst.
10. Zits buhwe jaunahs mahjas,
 Kur mist grihb wianna kahjas;
 Bet raugi! nahwe atkal nahf,
 Un winna dshwi isschkeest sah.
11. Zits leelahs ween ar mantu,
 Ur sibli un ar fantu;
 Bet drihs tam atnahf tahda deen',
 Kad arri bedrê jaseeleen.

12. Ne weens no pasaul's raisahs,
 Us nahwi ne weens taisahs;
 Schis strahda scho, zits barra to,
 Par fawu dwehfl'i neluhfo.
13. Kas netizz, nahwi gaida
 Ur bressmahm, faps to baida;
 Bet tizzigs azzis taisoht zeet',
 Wehl fakka: tur man mahjas=weet'.
14. Kas tizz, tas meera aishrauz,
 Deews to pee sewis aiffauz;
 Kam tizzoht nahwe tumu nahf,
 Tas Deewu flaweht par to mahf.
15. Kas tizz, tam labbi klahjahs,
 Kad nahwe to wedd mahjâs;
 Kas tizz, to nahwe preezina,
 Tahds drohschs irr pass'ra stundinâ.
16. Ak zilwezin, tâ darri,
 Ka dwehfl'i isglahbt warri! —
 Ja turri stipru tizzibu,
 Tad nahwe wedd us dshwibu.

R....n.

(Pee 6tas un 7tas lappas peederr pawaddons no wessela bohgena, fur atrohbahs I.) Preefch-wahrdi un tahs peez pirmas nodalkas no tahs mahjibas: Kâ ar Kristus draudsi irr gahjis no pascha eefahkuma, un II.) Weidsama pufse no tahs mahjibas: Kas tee tahdi fwehfl'i wezzis laifds Israilitereem bija.

Sinna, zil naudas 11. Bewrar-mehn. deenâ 1842 eefsch Nihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. naudâ.		Par	Makfaja:	Sudr. naudâ.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	pohru rudsu, 116 mahrzins smaggu	1	75	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku =	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	25	—	tabaka = = = = =	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3	—	—	fweesta = = = = =	2	75
—	ausu = = = = =	—	75	—	dsfelses = = = = =	—	75
—	sirzu = = = = =	1	60	—	linnu, frohna = = = = =	1	80
—	rupju rudsu = miltu = = =	1	60	—	brakka = = = = =	1	60
—	bihdeletu rudsu = miltu = =	2	50	—	fannepu = = = = =	1	—
—	bihdeletu kweeschu = miltu =	4	—	—	schkichtu appinu = = = =	2	—
—	meeschu = putrainu = = =	1	80	—	neschkichtu jeb prezzes appinu	1	—
—	eefala = = = = =	1	20	—	muzzu filku, egli muzzâ = =	7	50
—	linnu = fehklas = = = =	2	50	—	lasdu muzzâ = = = =	7	75
—	fannepu = fehklas = = = =	1	50	—	smalkas fahls = = = =	4	—
1	wesumu seena, 30 pohbus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls = = =	4	40
barrotu	wehrschu gaku, pa pohdu =	1	20	—	wahthi brandwihna, puffedga =	4	80
				—	biwedga =	10	50

Brihw drikkht. No Widsemmes General-gubernementes puffed: Dr. E. E. Napiersty.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s
pee № 6 un 7.

5 un 12 Februar 1842.

Rà ar Kristus draudsi irr gahjis no pascha eesahkuma.

Ebr. 13, 8. Jesus Kristus wakkat un schodeen tas pats, un muhschigi.

Preeksch = wahrdi.

Rà ar zilwekeem pafaulè bija to brihdi, kad Kristus peedsimme.

Tumfiba apklahje to semmi un krehfliba tohs laudis (Es. 60, 2.), pirms Deewa Dehls semmes wirsü atspihdeja. Drihs wiffi zilweki, prohti: wiffas paganu-tautas, Deewu wis ne pasinne, lai gan wiinna neredsama buhschanu pee pafauls raddischanas un pee wisseem wiinna darbeem buhtu warrejuschi nomanniht (Reem. 1, 20.), lai gan Deews pirmòs laikòs pirmeem zilwekeem un arri pehz teem leeleem uhdens-pluhdeem Moasam bija parahdijees. Bet wiinni Deewa pateesibu bija pahwehrtijuschi mellòs, un radditas leetas turrejuschi leelakà gohdà, ne kà paschu radditaju; un tahm wairak kalpojuschì, ne kà tam Augstiteizamam. Ukdamees gudri effoschi, tee par gekkeem bija palikkuschì un neisnihziga Deewa gohdibu bija pahwehrtijuschi kahdà gihmi, kas lihdsigs nihzigan zilwekam, woi putnam, woi ischerekahjigan lohpan, woi tahrpm. Tapehz Deews wiinnus arri bija nodewis wiinnu firschu eekahroschanàs us neschlihsstibu un us wiffadeem zitteem grehkeem (Reem. 1, 25. 22—24. Weena tauta pafaulè gan atraddahs, kurrei nahzahs spihdeht kà gaischumam nakti, kurrei nahzahs Deewu sawu Kungu skaidri pasiht un peeluhgt garrà un pateesibà. Ta bija Zuhdu tauta, kas Ahisjà dshwoja pee widdus-juhras mallas un ko Deews, tas Kungs, few bija isfraudsijs par saweem ihpafsheem laudim, par ko winsch arri, diwi tuhkschus gaddus zaur, bija apshehlojees, zaur wiinnu tehweem un praweescheem ar wiinneem runnadams, un kam peederreja ta behrniba un tas gohds un ta derriba un ta hauflibas-dohschana un ta Deewa kalposchana un tahs apsohlishchanas. (Reem. 9, 4.) Bet Ahbraama behrni sawu sirdi bija apzeetinajuschì prett sawu Deewu. Lai wiinni gan tanni laikà, kad Kristus peedsimme, elkeem wairs ne kalpoja, kà zittkahrt tufksnesi (2 Mohs. 32, 6.) un appaksch Zuhda: un Israèla-walstibas kehniineem (2 Kehn. gr. 18, 26 un t. j. pr.), tad tomehr skaidra Deewa atishschana wiinneem pa gallam truhke, zaur to, ka Deewa wahrduš woi pa wiffam atmette, woi ar leekahm zilwezigahm mahzibahm fajauze, woi sawà meefigà prahtà neds peenehme neds asinne par tahdeem wahrdeem, kas irr gars un dshwiba, un tà, pehz Deewa walstibas ne dshdamees, ween dewahs us pafauls leetahm. Kad wiinnu waldineeku starpà leela nesarikschana bija, tad Reemeru Keisers wirsrohku pahr wiinneem bija dabbujis, un wiinneem bija ja-paklausa scheem paganu waldineekeem, kas lihds Kristus laikam gan jau drihs wiffas semmes un tautas, ko to brihdi tik pasinne, ar karraspehku bija uswarrejuschi. Reemerì negantu zilweku Zuhdeem bija zehluschi par kehniinu, kas bija wahrdà: Erodus tas leelajs (Matt. 2, 1.), tas dauds zilwekus, leelus un masus, paschu laulatu draugu, un zittus no saweem behrneem nokahwe, un gallà eekritte breefmigà wahjibà, fur tahrpm wiinnu apehde dshwu. Zuhdu laudis tai laikà pehz sawas

x *Latweeschu drauga* 1833. № 37. lapp. 146.

tizzibas isschlihrahs sewischki pa diwahm kahrtahm. Zitti pederreja pee Wariseeru kahrtas. Schee zeeti turrejahs pehz bauflibas wahrdeem, bet ar laiku winni Deewa swehteem wahrdeem sawas leekas dohmas peejauze un ta prahtus fajauze ween un firdis apgruhtinaja ar nepanessamu likkumu juhgu (Matt. 15, 1—10). Turklaht winni bija leekuti un akli akluzekarahditaji, kas, paschi taifnodamees, to taifnibu preeksch Deewa wis ne mekleja. (Matt. 23, 1—37. Lufk. 13, 9—13.) Ar Wariseereem dsihwoja leela naida un nefatishana tee Sadduzeeri. Schee bija pafauligi zilweki, kahrumneeki, atmette praweeschu grahmataas, tik turredamees ween pee tahm peejahm Mohsusa grahmatahm, bet ar sawu pahrgudribu Deewu ne atsinne wis, ne tizzeja, neds ka engeli un garri effoht, neds ka mironi augshamzelschotees, un dsihwoja meefas kahribas, kas prett dwehfeldi karo. (Matt. 22, 23. Apust. d. gr. 23, 3.) Mas, mas bija to deewabihjigu un tizzigu zilweku, kas ka Sihmeans pehz Israela eepreezinafchanas ilgojahs (Lufk. 2, 25.), to apfohlitu Dahwida dehlu gaiddami, ka tas uftaifschocht muhschigu meera un preeka walstibu eeksch swehta Garra. Ta nu tumfiba aplahje to semmi un krehfliba tohs laudis, bet nu notikke ta, ka swehts gars zaur Esaijasa mutti bija fluddinajis: Zekkes, tohpi apgaifmota, jo tawa gaisma nahk, un ta Kunga gohdiba uslezj pahr tewi (Ef. 60, 1). »Rad ta laika peepildishana nahje, tad Deews fuhrtija sawu dehlu, dsimmufchu no seewas, un noliktu appaksch bauflibas, ka winsch tohs, kas bija appaksch bauflibas, atpirktu, ka mehš to behrnu-teefu dabbutum, (Gal. 4, 4. 5).« Jesus Kristus, tas Wahrds, kas eefahkumâ bija pee Deewa, kas bija pats Deews, un zaur ko wiffas leetas irr darritas, palikke meefa un dsihwoja zilweku starpa, pilns schelastibas un pateefibas (Jahn. 1, 1. 3. 14). Pats istufschodamees, panehme kalpagihmi, nahje mekleht un swehtu darricht to, kas pasubdis, staigaja apfahrt pa Zuhdu semmi, fluddinadams muhschigas dsihwibas wahrdeus, labdarridams, brihnumus darridams, schelodams kurrus atradde, un spihdedams ar swehtu dsihwofchanu eeksch mihlestibas. »Ta zilweka dehls,« ta pats fazzija »ne irr nahjis, ka tam taptu kalpohts, bet ka tas kalpotu, un sawu dsihwibu dohtu par atpirkschanas-makfu preeksch daudseem« (Matt. 20, 28.) Winsch, kam warra bija, sawu dahrgu dsiwibu doht, woi atkal nemt (Jahn. 10, 18.), nesse muhsu fehrgas, un uskrahwahs muhsu fahpes (Ef. 53, 5), un isleheje sawas affinis par peedohfchanu muhsu grehku (Matt. 26, 28). Bet to dsihwibas leelu-kungu, ko Zuhdu wezzaki nokahwe, Deews usmohdinaja no mironneem (Ap. d. gr. 3, 15); un, to schlihtishchanu muhsu grehku darrijis zaur sewi paschu, winsch irr sehdees pee labbas rohkas tahs gohdibas eeksch augstibahm (Ebr. 1, 3). Bet pirms pee Zehwu aisingahje, winsch saweem apustuteem pawehleja, mahzigt winna wahrda atgreefchanu un grehku-peedohfchanu wisseem laudim, un eefahkt eeksch Jerusalemes (Lufk. 24, 47.), turklaht teem apfohlidams: »Zuhs to spehku ta pahr jums nahlama swehta Garra dabbuseet, un buhseet manni leezi neeki tik labb Jerusaleme, ka arridsan wiffa Zuhdu semme un Samaria, un lihds pat pafauls gallam.«

Pirma nodatta.

Swehta garra isleefchana un pirma draudse.

Kad Jesus Kristus preeksch sawu mahjektu azzim bija pazehlees debbesis un engeli tohs behdigus bija eepreezinajufchi ar scheem wahrdeem: »Zuhs, Galileeru wihri, ko juhs stahwat, stattidamees us debbesi? Schis Jesus, kas irr usnemts no jums us debbesi, tas nahks, ka juhs winnu redsejufchi debbesi uskaphjam,« — tad winni no etjes-kalna atgreefsehs us Jerusalemi un weenprahtigi pastahweja luhgshana un peeluhgshana, lihds ar

tahm feewahm un Mariu, Jesus mahiti, un ar winna brachteem. See 11 isfraudsija ar Deewa luhgschanu un mesfoschanu Martisu par apustuli, ta noscheplojama Zuhdafa weeta, kas to Kungu bija nodemis grehzinecku rohkās un pehz pats bija pakafrees. Tanni deenā, kad tas Kungs fawu apsohlfichanu peepildija un fawus atstahus apustutus ar swehta Garra kristibu kristija, winsch fawu draudsi wirs semmes ustraisija, un no ta laika mehs nu fawus stahstus eefahkam, kà ar Kristus draudsi gahjis no eefahkuma. Bet par swehta Garra isleefchanu tas preezas mahzitajs Lufkas mums stahsta tã: Kad waffaras swehtku deena atgahje, tad wiffi weenprahitigi bija kohpã. Un tur peepefchi no debbes kuhlshana notikke, itt kã no breesmigi puhsdama wehja, un wiffu to nammu peepildija, kur tee sehdeja. Un teem dallitas mehles parahdijahs, itt tã ugguns, un sehdahs us ikweenu no teem. Un wiffi tappe peepilditi ar swehtu Garru un eefahke runnaht ar zittahm mehleh, ittin kã teem tas Gars bewe isrunnaht. Bet tur Zuhdu taudis bija, Jerusalemē dshwodami, deewabihjigi wihri no wiffadahm tautahm, kas irr appafsch debbes. Kad nu schi balfs notikke, tad tas pulks nahje kohpã, un istruhzinajahs: jo ikweens tohs dsirdeja runnajam fawã walloðã. Un tee wiffi fahihjuschees, brishnojahs, un zits us zittu fazzija: Redsi, woi fchee wiffi, kas runna, nau Galileei? Kã tad mehs tohs dsirdam, ikkars fawã walloðã, kurrã mehs dsimmufchi? Parteri un Mederi un Elamiteri, un kas mehs dshwojam eefsch Mesopotamias, Zuhdejas un Kappadokias, Pontus un Ushias, Wrigias un Pamwillias, Egiptes un pee Lihbiëru rohbeschahm prett Kihreni, un swehta tauta no Rohmas, Zuhdi un Zuhduatizzigi, Kreeteri un Araberi, mehs dsirdam, ka tee ar muhsu paschahm mehleh Deewa leelus darbus runna. Un wiffi fahihjuschees fawã prahã schauhijahs, zits us zittu fazzidami: kas tas buhs? Bet zitti mehdidami fazzija: tee no falda wihna irr pilni.

Bet Pehteris stahweja ar teem weenpadesmitteem, pazehle fawu balfi, un runnaja us teem: Zuhd Zuhduwihri, fchee ne irr peedsehrufchi, kã juhs schkeetat: jo schi irr ta trescha deenas stunda (pulkstena 9ðs no rihã). Bet tas irr tas, kas irr runnahts zaur to praweetu Joëlu (2, 28): Un tas notiks pehdigãs deenãs, ka es isleefschu no fawa Garra us wiffu meefu. Zuhd Israëliteru wihri, klaufait schohs wahrdu: Jesu no Nazaretes, to wihru, no Deewa staidri eeshmuru starp jums zaur spehziגעem darbeem, un brishnumeem un sishmehm, ko Deews irr darrijis zaur winnu juhsu starpã (kã juhs paschi to sinnat), scho paschu juhs effat nehmuufchi, zaur netaisnu rohkahm pee krustu peekallufchi, un nokahwufchi. To Deews irr usmohdinajis. Tad nu zaur Deewa labbu rohku paaugstinahhts, un no ta sehwa swehta Garra apsohlfichanu dabbusis, winsch to irr islehjis, ko juhs taggad redsat un dsirdat. Tad nu wiffai Israëta zilti buhs teefcham sannaht, ka Deews winnu irr darrijis par Kungu un Kristu, scho paschu Jesu, ko juhs effat sittu schi krustã.

Kad tee to dsirdeja, tad firde teem pahtrufke, un tee us Pehteri un us teem zitteem apustuleem fazzija: Wihri, brahli, ko mums buhs darrigt? Pehteris us teem fazzija: Ugreeseetes no grehkeem un leezeetes ikweens no jums kristiht us Jesus Kristus wahrdu pee grehku pameschanas; tad juhs swehta Garra dahwanu dabuseet. To schi apsohlfichana peederr jums un juhsu behrneem un wiffeem, kas irr tabtu, zeek tas Kungs muhsu Deews peealzinahs.

Kas nu winna wahrdu labprahit usnehme, tee tappe kristiti: un tanni deenã tappe peeliktas pee trihs tuhstoschahm dwehseleh. See pastahweja apustutu mahzibã un drau-

dsibâ un maïses lausifchanâ un Deewa luhgſchanâs. Un bailliba usgabje wiſſahm dwehſe lehm, un dauds brihnumi un ſihmes zaur apuſtuteem notikke. Bet wiſſi, kas bija tizzigi, palikke kohpâ, un wiſſas leetas wiſſeem peederreja kohpâ. Tee pahrdewe wiſſu ſawu manu un ſagabdu un to iſdallija ſtarp wiſſeem, itt kâ ikweenam bij waljadſigs. Un tee ikdeenâs weenprahtigi paſſahweja kohpâ Deewa nammâ, un ſchurp un turp namwôs maïſi lausija, un barribu wehme ar preeku un firde weenteeſibu, Deewu teikdami, un bija wiſſeem laudim peemihligi; un tas Kungs peelikke ikdeenâs pee draudsſes tizzigus, kas muſſſcham tikke iſglaſhtri.

Ohtra nodatta.

Tiſls zilweks preekſch Deewa namma durwim.

Bet Pehteris un Jahnis gabje kohpâ us Deewa nammu, ap luhgſchanâs ſtundu, kas bija ta dewita. Un wihrs, no ſawas mahtes meefahm tiſls buhdams, tappe neſts, ko tee ikdeenâs preekſch Deewa namma durwim likke, kas tohp ſauktas tabs krahſchâs, lai tas kahdu dahwanu luhgtohs no teem, kas Deewa nammâ eegabje. Schis, redſedams Pehteri un Jahni, kad tee gribbeja eeſet Deewa nammâ, luhdſahs, kahdu dahwanu dabbuht. Bet Pehteris ar Jahni ſkattijahs us to, un ſazzija: Skattees us mums. Un tas ſkattijahs us teem, gaididams, ko labbu dabbuht no winneem. Bet Pehteris ſazzija: Subraba un ſelta man nau, bet kas man irr, to es tewim dohm: eekſch ta wahrda Jeſus Kristus no Nazaretes, zettees un ſtaiga. Un wiſſſch to ſatwehre pee labbas rohkâs un to pazehle. Tuhdat wiſſa leeli un krumſli palikke ſtingri; un augſcham lehziſ wiſſſch ſtahweja un ſtaigaja, un gabje ar teem Deewa nammâ, ſtaigadams un lehkdams un Deewu teikdams. Un wiſſi laudis to redſeja ſtaigajam un Deewu teizam. Kad nu ſchis tiſls, kas bij palizzis weffels, pee Pehtera un Jahna turrejahs, tad wiſſi laudis pahrbihjuſchees pee teem ſatezzeja tai preekſchnammâ, ko tee ſauze »Salamana«.

Pehteris, to redſedams, laudim atbilbeja: Juhs Iſraëliteru wihti, ko juhs brihnaiſ tees par to, jeb ko juhs luhkojeet us mums, itt kâ mehſ zaur ſawu paſchu ſpehku un Deewa kalpoſchanu to buhtu padarrijuſchi, ka ſchis ſtaiga? Tas Deews Ahbraâma un Iſhaâka un Jehkaba, muſſu tehwu Deews irr pagohdinajis ſawu Dehlu Jeſu Kristu, ko juhs effat nodewuſchi un aiſleegufchi preekſch Pilatus. Bet to dsihwibas leclu-kungu, ko juhs effat nokahwuſchi, to Deews irr uſmohdinajis, par ko mehſ effam leezineeki. Un zaur to tiz zibu eekſch wiſſa wahrdu wiſſſch ſchim, ko juhs redſat un paſihſtat, pilnigu weffelibu irr dewis juhsu wiſſu preekſchâ. Nu, brahti, es ſinnu, ka juhs neſinnadami to effat darrij uſchi, itt kâ arriſan juhsu wirſneeki. Tapeh; noſcheblojeet to un atgreſeetees, lai juhsu grehki tohp iſdeldeſi.

Bet ſcheem us teem laudim runnajohſt, preeſteri un Deewa namma wirſneeks un Sadduzeeri pee winneem peegabje, un rohkâs pee teem peelikkuſchi, tohs eelikke zeetumâ lihds rihtam, jo wakkars jau bija. Bet dauds, kas tohs wahrduſ dsirdeja, tizzeja, un tur tappe ſkattiti pee pee; tuhktuſſcheem wihtreem. Bet tas notikkahs ohtrâ deenâ, ka tee wirſneeki un wezzajee un rakſtu-mahzitaji Jeruſalemê ſapulzejahs, un wiſſaus ſawâ preekſchâ wedduſchi, tohs jautaja: Kurâ ſpehkâ jeb kurâ wahrda juhs to effat darrij uſchi? Tad Pehteris, ſwehta Garra pilns, us teem ſazzija: Juhs kauſchu wirſneeki un juhs wezzajee no Iſraêla! Ja mehſ ſchodeen tohpam teefati ta labba darba deht pee ſcha neweffela zilweka, zaur ko ſchis irr palizzis weffels; tad jums wiſſeem un wiſſeem Iſraêla laudim buhs ſinnahſt, ka ſchis juhsu preekſchâ weffels ſtahw zaur to wahrdu Jeſus Kristus no Naza-

retes, fo juhs effat kruzta sittufchi un fo Deews no mironeem irr usmohdinajis. Schis irr tas almins, no jums namma taiffitajeem-atmests, kas par stubrazakmini irr palizzis. Un pestifchana ne irr zaur zittu neweenu, jo arri zits wahrds appafsch debbes starp zilwekeem ne irr dohts, zaur fo meh's muhschigi warram dsihwoht.

Kad tee nu Pehtera un Zahua firde drohschibu redseja, un bija noprattufchi, ka tee bija nemahziti zilweki, tad tee brihniyahs, un tohs arri atsinne par tahdeem, kas ar Jesu bija bijufchi. Bet tee to zilweku, kas bij palizzis wessels, redseja pee winneem stahwam, un teem ne bija, fo pretti runnaht. Nu tee winneem likke ifeet no teefas preekschas, un farunnajahs sawa starpâ, fazzidami: Ko meh's scheem zilwekeem darrifim? Jo ka skaidrs brihnum's zaur teem irr notizzis, tas irr sinnams wisseem, kas Jerusalemê dsihwo, un meh's to ne warram noleegt. Bet lai tas tablaki ne ispaudahs lauschu starpâ, tad meh's teem stipri peekohdis nasim, ka teem wairs ne buhs runnaht schinni wahrda us neweenu zilweku. Un tee winnus aizinajufchi, winneem pawehleja, ne pawissam ne runnaht, ne mahzigt Jesus wahrda.

Bet Pehteris un Zahnis atbildedami teem fazzija: Teefajeet paschi, woi tas gan Deewa preekschâ irr taifus, jums wairak klauffht, ne ka Deewam? Jo meh's ne warram kluffu zeest par to, fo meh's effam redsejufchi un dsirdejufchi. Tad schee winnus wehl wairak apdraudejufchi, tohs palaide, jo tee ne atradde, ka teem bija tohs sohdiht, to lauschu deht, jo wiffi Deewu teize par to, kas bija notizzis. Wallâ laisti, schee nahje pee teem sawejeem, un pasluddinaja, fo tee augsti preesteri un wezzajee us teem bij runnaju schi. Tee to dsirdejufchi, weenprahtigi sawu balsi pazehle us Deewu un winnu pecluhdse. Un kad tee luhdse, tad ta weeta pakustinajahs, fur tee bij sapulzejufchees, un wiffi palikke swehta Garra pilni un Deewa wahrds sluddinaja ar drohschibu.

Trefcha nodatta.

Ananias un Sawira.

Tai draudsei to, kas rizeja, bija weena firde un weena dwehsele, un neweens ne kaut fo, kas winnam bija, ne turreja par sawu, bet tahs mantas wisseem peederreja kohpâ. Un apustuli ar leelu spehku leezibu dewe no ta Kunga Jesus augschamzelschanas, un leela schelastiba bija ar wisseem. Winnu starpâ arri ne weens ne bija, kam kas pee truhke; jo kurreem tihrumi woi ehkas bija, tee tahs pahrdewe, to maksu apustuteem atnesse, un ifkurream tikke isballihts, ta ka katram bija wajadibas.

Bet zits wihrs, wahrda Ananias, pahrdewe ar sawu seewu Sawiru sawu mantu un ar sawas seewas sinnu atrahwe kahdu daku; un zittu atnessis, to nolikke pee apustulu kah jahm. Bet Pehteris fazzija: Anania, kapeh'z sahtans tawu firdi irr peepildijis, swehtam Garram melloht, un no ta tihroma makfas fo atraut? Woi tas, taws buhdams, arr' ne warreja taws palift? Arridsan pahrdoh'ts, tas bija tawâ wallâ. Kas tas irr, ka tu tahdu darbu sawâ firdi effi eenehmees? Tu ne effi zilwekeem mellojis, bet Deewam. Ananias, schohs wahrds dsirdejis, pee semmes krittis, nomirre; un leela bihjaschana usgahje wiffseem, kas to dsirdeja. Bet tee jaunekli, uszehlufchees, to apkohpe un isnesse un aprakke. Un tas notikkahs peh'z trim stundahm, ka winna seewa arridsan eegahje, ne sinnadama, kas bija notizzis. Bet Pehteris tai fazzija: Sakki man, woi juhs to tihrumu tik dahrgi effat pahrdewufchi? Schi atbildeja: Teescham, til dahrgi. Tad Pehteris us to fazzija: Kas tas irr, ka juhs sawâ starpâ effat norunnajufchees, ta Kunga Garru kahrdinahrt? Redji, tahs kahjas to zilweku, kas tawu wihru aprakkufchi, irr preeksch durwim, un tewi arr' is

neffih's. Un ta tuhbalin kritte pee winna kabjahm un nomirre. Bet tee jaunekli, eek-
schâ nahkufchi, to atradde nomirruschu, un to isneffe un aprakke pee winnas wihra. Un
leela bihjaschana usgahje wiffai draudsei un wisseem, kas to dsirdeja.

Bet tas augsts-preesteris un wiffi, kas ar winnu bija, (tee bija no Saddyzeeru
draudses) uszehlahs, palikke bahrsibas pilni, un, apustutus rohka nehmuschi, tohs eemette
blehschu zeetumâ. Bet ta Kunga engel's nakti, tahs zeetuma durwis atwehris, tohs
iswedde, fazzidams: Eita un, Deewa nammâ stahwedami, runnajeet wiffas schahs dshwi-
bas wahrbus. To dsirdejuschî, tee itt agri eegahje Deewa nammâ un mahzija. Tad tas
wirfneeks ar teem fullaineem nogahje un tohs atwedde, bet ne ar warru (jo tee bihjahs no
taudin, ka ar akmineem ne tiktu nomehrati). Kad tohs bij atweddufchi augstas teefas
preekschâ, tad augsts preesteris tohs waizaja fazzidams: Woi mehs jums pawehledami ne
effam pawehlejuschî, ka jums schinni wahrdâ ne buhs mahziht? Un redsi, juhs ar sawu
mahzibu Jerusalemî effat peepildijuschî un schâ zilweka affini par mums gribbat west. Bet
Pehsteris un tee zitti apustuli atbildeja: Peenahkabs wairak Deewam klaufiht, ne kâ zilwe-
keem. Mufsu tehwu Deews irr usmohdinajis Jesu, ko juhs effat nokahwufchi, to peekahr-
dami pee kohka. Scho Deews zaur sawu labbu rohku irr paaugstinajis par leelufungu
un Pestitaju, Israeltam doht atgreeschanu no grehkeem uu grehku-peedohschanu. Un mehs
schinnis leetas effam winna leezineeki, un arribsau tas swehtais Gars, ko Deews teem
dewis, kas winnam paklaufa. Kad winni to dsirdeja, tad firde winneem pahrruhke un
tee tohs gribbeja nokaut.

Bet weens no tahs augstas teefas, Wariseeris, ar wahrdu Gamaliels, bauflibas mah-
zitais, no wisseem laudin gohdâ turrehts, uszehlahs un pawehleja, apustutus magkeniht
ahra laist un uf saweem beedreem fazzija: Nostahjeetees no scheem zilwekeem un laideet
tohs ar meeru; jo ja schis padohms, jeb schis darbs irr no zilwekeem, tad tas tiks isnihzi-
nahts; bet ja tas irr no Deewa, tad juhs to ne warrefeet isnihzinahst, ka juhs ne tohpat
atrastî kâ prett Deewu karrodami. Tad winni tam paklaufija un, apustutus atajinajuschî,
tohs schaute, teem pawehleja, ne runnahst eeksch Jesus wahrda un tohs atlaide. Bet tee
aisgahje no augstas teefas, lihgmomadamees tadeht, ka tee zeenigi bis turreti, winna wahrda
deht kaunu zeest, un ne mittejahs, ikdeenas Deewa nammâ un mahjâs mahziht un Jesu
Kristu preezigi pasluddinahst.

Zettorta nobatta.

Steppin'sch, pirmâs affins, leezineeks.

Deewa wahrdi augumâ auge, un mahzektu draudse Jerusalemê tohti wairojahs. Urti
leels preesteru pulks tizzibai paklaufija. Bet Steppin'sch, weens no teem septineem usrau-
geem par nabbagu dahwanahm, tizzibas un spehka pilns, darrija brhnumus un sîhmes
starp laudin. Tad zitti zehlahs un ar winnu stipri apjautajahs: un ne spehje pretti stahweht
tai gudribai un tam garram, zaur ko winsch runnaja. Tad tee wihrus ismahzija fazzihst:
Mehs effam dsirdejuschî, ka winsch Mofsu un Deewu saimo. Un tee, laudis un wezzajus
un rakstu mahzitajus stubbinadami, winnam usmahzjahs, un, aisgrahbuschi, winnu wedde
preeksch augstu teefu. Bet wiffi, kas tanni augstâ teefâ sehdeja, us to skattijahs un winna
waigu redseja, kâ kahda engela waigu. Nu augsts preesteris fazzija: Woi tas tâ irr?
Bet winsch aishildinajahs garrâ wallodâ, par to runnadams, ko Ahbraâma, Ishaaka un
Jehkaba Deews pee winnu tehweem darrijis un ka winni Deewa praham allasch pretti
turrejuschees. Pehdigi winsch fazzija tâ: Juhs pahrgalwigi, juhs allasch swehtam Garram

pretti stahwat, itt kà juhfu tehwi, tà arridsan juhs. Ruru no praweescheem juhfu tehwi naw wajajufchi? Un irr nokahwufchi tohs, kas par ta taifna atnahkschanu paprecksch fluddinaja, kurra nodeweji un flepkawi juhs taggad effat palikkufchi. Juh's bauslibu effat dabbujufchi, bet ne fargajufchi. Kad tee to dūrdeja, tad firdis teem no dufmahm pahz trufke un tee sohbus par to fakohde. Bet winsch, swehta Garra pilns buhdams, flattijahs us debbesi, redseja Deewa gohdibu un Jesu stahwam pee Deewa labbas rohkas, un fazzija: Redsi, es debbesis redsu atwehrtas un ta zilweka Deplu stahwam pee Deewa labbas rohkas. Bet tee ar flannigu balsi breshdami aisturreja fawas auffis, weenprahtigi winnam usmah, jahs wirfu, to ismette no pilsehtas ahra un nomehtaja ar almineem. Tee leezineeki winna drehbes nolikke pee weena jaunekla kahjam, kam Sauls bij' wahrda. Bet Step, piash, kamehr winnu ar almineem nomehtaja, fauze un fazzija: Kungs Jesus, peenemm' mannu garru, un zekds mesdamees brehze ar flannigu balsi: Kungs, ne peelihdsina teem scho grehku. To fazzijis winsch aismigge.

Zitti deewabihjigi wihri winnu aprakke, un winnu gauschi noscheloja. Bet Saulam winna nomahkschana itt labbi patikke.

Peekta nodatta.

Juhdi Kristus draudsi fahk wajajht, bet ta isplechahs wairak.

Tanni laikà leela wajajschana notikke prett to draudsi, kas Jerusalemè bija. Wiffi isflihde par Juhdu semmi un Samarias teefahm, bes ween apustuli. Bet Sauls to draudsi wajajaja, eedams pa nammeem, fatwerdams tik labb' wihrus kà seewas un tohs nodohdams zeetumà. Kas bij' iskaifiti, tee staigaja apkahrt, tohs wahrdu pasluddinadami. Bet Wihlipsis kahda Samarias pilsehtà nogahjis, teem Kristu pasluddinaja. Un laudis weenprahtigi usklaufija us to, ko Wihlipsis runnaja, dsirdedami un redsedami tahs sihmes, ko winsch darrija. Jo no daudseem, kam neschkhsiti garri bija, tee isgahje breshdami ar flannigu balsi, dauds melmenusehrdigi un tifti palikke weffeli; un leela lihgsiniba zehlahs tanni paschà pilsehtà.

Tat pilsehtà kahds wihrs, wahrda Sihmans, bija, tas zittkahrt burdams, Samariteru laudis istruhzinaja un leelijahs, ka Deews sinn kas effoht. Tam pascham wiffi usklaufijahs, tik labb' masi kà leeli, fazzidami: schis irr tas leels Deewa spehks. Bet kad tee nu Wihlip; pam tizzeja, kas teem par Deewa walstibaspreeku un Jesus Kristus wahrdu pasluddinaja, tad tee likkajs nokristiht, tik labb' wihri kà seewas. Tad arri tas pats Sihmans tizzeja un, kristihts, pee Wihlippa turrejahs.

Bet apustuli, dsirdedami Jerusalemè, ka Samariteri Deewa wahrdu peenehmufchi, Pehteri un Jahni us teem fuhitija. Schee nonahksufchi, par winneem Deewu luhdse un teem rohkas uslikke, un tee swehtu Garra dabbuja. Sihmans, redsedams, ka zaur apustufu rohku uslikkschanu swehts Gars tikke dohts, teem nau du dahwaja, fazzidams: Dohdeet man arri scho warru. Bet Pehteris us to fazzija: Kaut tu pasustu ar sawu sudrabu, tapeh; ka tu dohma Deewa dahwanu par nau du dabbuht. Tewim nau dalkas pee scha wahrda; jo tawa firds ne irr taifna precksch Deewa. Tapeh; atgreeses no scha taunuma un luhds Deewu, ka schijs tawas firds dohmas tew tiftu peedohtas; jo es tewi redsu ruhkas schults pilnu. Tad Sihmans atbildeja: Luhdseet par manni to Kungu, kaut us manni ne nahktu ko juhs effat runnajufchi. Bet tee, ta Kunga wahrdu apleezinajufchi, greesahs atpakkat us Jerusalemi un tohs preezas wahrdu pasluddinaja dauds Samariteru meests. 40.

(Zittas nodattas us preckschu.)

Kas tee tahdi fwehtki wezzôs laikôs Israëlitereem bija.

(Weidſama uſſe.)

Zehs leewenuſwehtkus Israëliterei iknogabbâ fwehtija, 7 deenas dſihwodami ſarru butkâs jeb leewendôs, tâ patt peeminnedami, ka Deews winnus pa teem 40 gaddeem us tahdu wiſſi tukneſi bija lizzis dſihwoht, kâ arri Deewam pateikdami par ta gadda fwehtibu pee dahſaſkohkeem un wiſna. Pirmôs laikôs ſchee fwehtki eefahzehs ar 14tu deenu winnu 7tâ mehneſi, bet pehz ar 15tu deenu winnu 8tâ mehneſi. Wiſſâs ſchâs 7 fwehtkudeenâs winni neſſe daſchadus uppurus: wehrſchus, aunus un abſchus lihds ar teem turklaht peederrigeem milteem un dſerrameem uppureem. Pehzlaikâ arri wehl to 8tu deenu fwehtija.

Bes ſcheem trim leeleem fwehtkeem winni arri tohs jaunus mehneſchus fwehtija, daſchreis diwas deenas zaur. Bet us ſcheem fwehtkeem winneem ne bija aisleegis ſtrahdaht. Schheet ka tee iſten tikween preeſch ſeewiſchkeem bijuſchi un laikam winneem aelikkuſchi no teem Egiptereem. Us ſcheem fwehtkeem winni neſſe par dedſameem uppureem diwas wehrſenus, weenu aunu, ſeptin gadskahtigus jehrus bes wainas, lihds ar teem eeraſteem miltu uppureem un tad wehl weenu aſſi par grehku uppuri.

Pirmâ deenâ winnu 7tâ mehneſchâ, ko noſauz par Ziſri, pee winneem arri fwehtki bija, un tohs winni, us baſunehm tauredami, eefahze fwehtigt. Ar ſcho deenu pee winneem preeſchlaikâ jauns gads bija eefahzees un tai arri tas wahrds bija: taurerſchanas fwehtki. Par dedſameem uppureem winneem ſchâi deenâ bija janefs: weens wehrſis, weens auns un 7 gadskahtigi jehri; un par grehku uppuri weens aſſis. Winni ſchâi deenâ arri ſahze fataiſtees us to ſalibds ſinaſchanas deenu, kas 10tâ deenâ pehz tam nahze, un pa kurru ikweens ſawas meefas mehrdeja. — Bija arri daſchâi pilſſehta wehl ſawi fwehtki, us kurveem winni muſihki taiſija un danjoja, kâ to laſſam fwehtâ weeta no tahs pilſſehtas Sihlus. Zittas deenas atkal kahda zilweka raddeem bija fwehtas, kur teem bija ja uppure. Pehzlaikâ pee winneem wehl dauds zitti daſchadi fwehtki tikke eezelti: pilſſe fwehtki, malkas uppuris, jauna altara eefwehterſchanas deena, Zuhdites fwehtki, fwehtki par peeminnu, ka winni to kehni nu Mik anoru bija uſwarejuſchi, un tahs deenas Purim. Zik weena patta leela gawerſchanas deena winneem bija, prohti ta ſalibds ſinaſchanas deena, bet tahdôs laikôs, kad bads woi zittas mohkas pahr winnu ſemmi nahze, tad eezehle ſawadas gawerſchanas deenas un tahs pahr wiſſu ſemmi likke fwehtigt. Daſchreis pa tahdahm deenahm ir lohpeem ne dewe ehſt.

Wehl munis tē arri nahkâs maſ dauds ko ſtahſtigt par to duſſeſchanas gaddu un to ſwabbadibas gaddu. Tas duſſeſchanas gads winneem ar ween bija tas 7tajs pehz winnu eenahſchanas Kanaän ſemmē. Schinni gaddâ tihrumus ne apſehje, bet kas ratſchu auge, peederreja nabbageem, attraitnehm, bahrineem un ſweſchineekeem. Zohs zilwekus, ko winni zittôs gaddôs bija pirkuſchi par dſumteem, tohs ſchinni gaddâ atlaide par brihweem, un wiſſeem atlaide parradus. Un kad tahdâ gaddâ leewenuſwehtki nahze, tad laudim Moſuſa bauſlibu laſſija preeſchâ. — Tas ſwabbadibas gads bija arween tas 50tajs. Tad wiſſus dſumtus laudis atlaide par brihweem, wiſſus parradus pamette, un katram parradneekam adewe kihlu. Tadeht Israëliters arri ſemmi ne us waitak gaddu warreja doht kihlâ, ne kâ us 49 gaddeem. Arri ſchinni gaddâ nedſ tihrumus apſehje, nedſ wiſna ohgas nolaffija.